

DATE: JAN-MAY 1991

INFORMANT: MALCOLM MACKINNON (80s yrs.).

ORANGEDALE

Interviewed in local retirement home. Material presented here is drawn from the recordings made by me.

Note on Phonetics: final *-adh* realised as *əv* whether in nouns, verbs or adverbials.

His closest living relative, a brother, was approached on my behalf by Seumas Watson of IHF but found not to be a suitable subject for interview.

A

à prep. 'from, out of': pron. 3pl. *asta astə*.

àbhaist adj. 'usual': b' ~ p *əy-ift'*.

adharc n. 'horn': ri ~ ri *ˈrɪrk'*.

adhart, ar ~ *ər ɔːrʃt* advb. 'forward'.

aifreann n.f. 'Mass': gen. sg. ~, às deaghaidh na h-~ *nə hˈrɪjən*.

aig prep. 'at, to, by': pron. 1pl. againn, na daoinean againn *gə tɔːjən əkɪn* 'our people'.

ainm n. 'name': pl. ~an, ar h-ainmean *ər hənˈmən*.

àite n. 'place': anns an àit' ud *.əups əŋ æːtʰ* *ət*.

a-màireach *ə mɛːrəx* advb. 'tomorrow'.

an(n) prep. 'in': with art. sg. anns an àit' ud *.əups əŋ æːtʰ* *ət*. anns a' cheàrdach. *əŋs*

ə ɔːtʰx; sa gheamhradh *sə j.æ̃.ər*; pron. 3sg. ionntasan u:*ŋdəsən*.

a-nist *ɲɪʃ* advb. 'now'.

Anna *əwə* pers. n.f. 'Ann, Anna'.

ar poss. adj. 2pl. 'our': ~ h-ainmean *ər hənˈmən*.

arbhar arà-ur n. 'corn'.

àrd adj. 'high, tall': cpv. na b' àirde na p *aːtʰə*.

a-staigh *ə strɪ* advb. 'in [motion]': thig ~!; 'in [location]' th' e ~ a cheana.

ath- adj. 'next': an ~ oidhche *ən əh ˈrɪ.çə*.

B

bainis *panɪʃ* n.f. 'wedding celebration'; gen. sg. bainse p.*əɪ.ʃər*, dh'ionnsaidh na bainse.

bàthadh *pəː-ər* vbl. n. 'drown': a ~ 'her/ its drowning'.

beag adj. 'small': supltv. as lugha *əs wɪɣ*.

beartach *pɛrʃtʃəx* adj. 'rich'.

bho prep. 'from': pron. 3sg.f. emph. bhuaipese *.v.uə.ɪˈpəʃə*; pron. 3pl. emph.:

bhuapasan *v.uə.ˈpəsən*;

bi vb. 'be': pres. indep. tha, th' e ha *ə strɪ* a-staigh a cheana; tha thu ' cadal ha u *kʰətəl*; fut. indep. bidh, bidh i piç i gu math trang.

bleoghain *pʰrɪ-ɪn* vbl. n. 'milk': duilich a ~.

bruidhinn vb. 'speak': past indep. bh. vrì-in an sagart.

bucaid(?) *puʃək* n. 'bucket': na ~ airson *gə puʃək* *ər sən*.

buin vb. 'belong': fut. indep. ~idh iad puiniç at.

C

cadal vbl. n. 'sleep': tha thu ' ~ ha u *kʰətəl* (sic).

cat *kʰaˈt* n. 'cat'.

ceannach[d] (?) vbl. n. 'buy': dol a ch. *tɔw ə ɔː.ə̃.ux*.

ceàrdach n. 'forge, smithy': anns a' ch. *əŋs ə ɔːtʰx*.

ceàrr adj. 'left': an làmh cheàrr *ə wāːv ɔːr*.

cèird n.f. 'craft, trade': a' ch. *ə ɔːrʃtʰ*.

cha vbl. ptcl. neg.: fut. cha thill sinn ha hi:*ʌ ʃɪn*; past cha do shrac mis' e ha *tə ʃaxk mɪʃ* *ə*.

cheana, a~ *ə ɔːnə* advb. 'already' th' e a-staigh a ~.

cladhadh *kʰwɔː-əɣvbl*. n. 'dig'.

cluich vbl. n. 'play [instrument]': ~ na fiodhal *kwɪ ɲə f.iu.wu*.

coigreach *kʰɔk ˈərəx* n. 'stranger'.

comhartaich vbl. n. 'bark': a' ~ *ə kʰɔːtʰiç*.

connadh n. 'wood [as fuel]': an ~ *ə ɔːnər*.

corp n. 'corpse, body': pl. cuirp *kʰɪjɪr ˈp*.

craiceann n.m. 'skin': an ~ *ə ɣrɛçk ˈəm* dhiubh.

cuan n. 'ocean': pl. ~tan, na ~tan *nə kʰ.uə.ŋtʰən*.

cuibheal-shniomh n. 'spinning wheel': air a' ch. *ər ə xw.i.ə.w ɲ.i.a.v*.

cuideachd *tʰuk ˈə* (sic) advb. 'also': romhaibhse *rɔʃɪʃə* ~.

cuir vb. 'put': cond. indep. chuireadh e *xɪrəv ə*.

D

dà card, num. 'two': ~ shlat *tə xwɔˈt*; do dhà dhòrn *tə ɣaː ɣɔːrɲ*.

de prep. 'of, from': a dh', puinnt a dh'fheòil *ə jɔːl*; pron. 3sg.m. dheth *jɛ*, feir dheth! *fɛr jɛ* 'take [it] off!'.
 deaghaidh, às ~ *əs tʰej* prep. 'after': às ~ na h-aifreann; às ~ dhomhsa *əs tʰrɪ ɣɔːsə*.

déan vb. 'do, make': vbl. n. ~adh, a ~adh *ə j.iə.nər*, air a dhéanamh *ər ə janər*.

dèidh, às prep. 'after': pron. 1sg. às mo dhèidh *as mə jɛ.i*.

dion *tʰ.i.ə.n* n. 'shelter (?)'.

do poss. adj. 2sg. 'your': do shròn *tə ɔːn*; do dhà dhòrn *tə ɣaː ɣɔːrɲ*.

do prep. 'to, for': pron. 1sg. emph. dhomhsa, às deaghaidh dhomhsa *əs tʰrɪ ɣɔːsə*;

2pl. dhuibh *ɣ.ri.v*.

dòigh n. 'way, means': chan eil dòigh air a leigheas 'cure him'.

doras *tɔrəs* n. 'door': ~ an t-sabhail; gen. sg. ~aist, mullach an ~aist *ə dɔrɪʃ*.

dòrn n. 'fist': do dhà dh. *tə ɣaː ɣɔːrɲ*.

dràsta, an ~ *əŋ drəːst* advb. 'now'.

druim n.: 'back': mo dh. *mə ɣriːm*.

duilich *tuliç* adj. 'difficult': ~ a bleoghain.

duine n. 'man; person': pl. daoinean 'people', na daoinean againn *gə tɔːjən əkɪn* 'our people'.

E

eanchainn *ənəxɪn* n. 'brain'.

Eoghain *.eu.-in* pers. n.m. 'Hugh'.

Eoghain(?) *.eu.kan* pers. n.m. 'Hugh'.

F

faigh vb. 'get': fut. indep.: gheibh *jev*.

feasta, am *fɛst*, *fɛstə* advb. 'in future'.

feòil n. ‘meat’: puinnt a dh’fh. p^h.rì.nt (sic) ə jɔ:l.
fhairge n. ‘harbour’: san fh. sɐŋ ʔrkʰ.
fo (= bho) prep. ‘from’: with poss. adj. 1m. fom phàrantan fom p^hɑ:rəntən; pron. 3pl.
fuathpa f.uə.^hpə, emph. fɔ:^hpəsən. SEE ALSO bho.
foighdinn(t) fɔjɪŋɪ n. ‘patience’.
foghar n. ‘autumn’: rionnagan san fh. sɐŋ ɔwər.
fois fɔj n. ‘rest’: ~ ə ɣa:lʰ.

G

gabh n. ‘take’: cond. dep. cha ghabhadh ha ɣa-ər; vbl. n. ~ail, fois a ghabhail ə ɣa:lʰ.
gainmheach kəpə-əx n. ‘sand’.
gamhain k.ãu.ʔjɪ n. ‘calf’.
geamhradh n. ‘winter’: sa gh. sə j.ãũ.rər.
grànnda kɪ.ãũ.w adj. ‘ugly’.
gu prep.: pron 3pl. emph. thuca ʔu^hkəfə.

I

ilimich (imilich) vb. ‘lick’: past indep. dh’~ iad gũmɪç ɔt.
ingne i:jə n. ‘[finger/ toe] nail’.
ionnsaidh, a dh’~ prep. ‘to, towards’: dh’~ na bainse; ron. 1pl. d’ ar n~~ tɐŋ nʰju:siç.

L

laighe vbl. n. ‘lie [down]’: pron. 3sg.m. na ~ na wɔʔi.
lámh n.f. ‘hand’: an ~ cheàrr ə wɔ:v ɕa:r; pl. ~an, ag obair ri ~an ri wɔʰən SEE ALSO
cli.
le prep. ‘with, by’: pron. 1sg. emph. liomsa lju:msə; 3sg.f. leatha-se lɛ-əfə.
leathan ʔahu^w adj. ‘wide, broad’.
leigheas vbl. n. ‘cure’: chan eil dòigh air a ~ lʰe-əs ‘cure him’.
lèine n. ‘shirt’: an ~ ə ʔe:jə.

M

macrachd (marcachd) mæxkəɾxk n. ‘[horse] riding’.
magadh vbl. n. ‘mock’: ~ ruinn məkə r.ri.ɪ ‘mocking us’.
maitheanas mɔj-ənəs n. ‘forgiveness’: [thug] am Pàpa ~.
math adj. ‘good, well’: gu ~ kə mɑ + adj. ‘very’, gu ~ trang.
meàirleach mæ:ʔəx n. ‘thief’.
mise pron, 1sg. emph.: cha do shrac mis’ e ha tɐ ʔaxk mɪf ə.
muileann n. ‘mill’: pl. ~lnean, na ~lnean nɐ m.ʔĩ.ən (sic) uile.
mullach muʔwəx n. ‘top’: ~ an doraist; ~ muʔəx an taighe.
mura b’ e: conj. ‘but for’: ~ mise mɪrɐ pɛ: mɪfə.

N

nàbachd na:pəxk n. ‘neighbourhood’.
neul n. ‘cloud’: pl. neòil, na neòil nɐ jɔ:lʰ.

O

obair vbl. n. ‘work’: ag ək opər ~ ri [a] làmhan.
olc ɔtxk n. ‘evil’.

P

Pàpa n. ‘Pope’: [thug] am ~ ə bɑ:p maitheanas.
peacadh pʰæxkə n. ‘sin’.
punnt n. ‘pound [weight]’: pl. puinnt, puinnt a dh’fheòil p^h.rì.nt (sic) ə jɔ:l.

R

rathad n. ‘road’: pl. ~aidean ɾɑ-əʔfən.
ri prep. ‘to, at, by’: ~ ri adharc, ag obair ri [a] làmhan; pron. 1pl. ruinn, magadh ruin
r.ri.ɪ.
rionnag n. ‘star’: pl. ~an ɾɪwəkən, ~an san fhoghar.
ro prep. ‘before’: pron. 2sg. romhaibhse rɔʔijə; 3sg.f. roimpe r.ʔĩ.ɕpə.
ruig vb. ‘reach’: vbl. n. ruighinn ɾi:-ɪɪ.

S

sabhal n.m. ‘barn’: gen. sg. ~ail, doras an t~ail əŋ t^hɑu-ɪʰ.
sagart n. ‘priest’: bhruidhinn an ~ ə səkəʔɛʃt.
sealgaireachd sɔwɪkər ʔəxk n. ‘hunting’.
sean bhean n.f. ‘old woman: an t~ ən’ ʔ^hɛnɪ vɛn.
seangad (seangan) n. ‘ant’: pl. seangaid sɛŋkəʃ.
seidhir sɛ-ir n. ‘chair’.
sinn pron. 1pl. ‘we, us’: cha thill sinn ha hi:ʔ ʃɪɪ.
sliasaid n. ‘leg’: mo shl. mə l.i.ə.sɪʃ.
smaoinich vb. ‘think, ponder, consider’: vbl n. ~nteachadh smœ:ɲɔʔaxər.
sniomh sɲ.i.ɑ.v vbl. n. ‘spin’. SEE ALSO cuibheal-shniomh.
speuclairean n. pl. sp.ɛu.ˌxkəɾən ‘glasses, spectacles’.
srac vb. ‘tear’: past dep. cha do sh. mis’ e ha tɐ ʔaxk mɪf ə.
srian str.i.ə.n n. ‘rein’.
sròn n. ‘nose’: do sh. tɐ ʔɔ:n.
streingean strɛŋ ʰkʰ an n. ‘string, cord’.
suipeir sui^ɕpər n. ‘supper’.
suirghe sɪrɪ-i vbl. n. ‘[couple] courting’.

T

taigh n. ‘house’: gen. sg. taighe, mullach an taighe əŋ dɑʔi.
taobh n.f. ‘side’: an ~ əŋ dɜ:v ɕaʔɛʃt ‘the right side’; an ~ əŋ dɜ:v ɕli: chli ‘the left side’. SEE ALSO ceàrr.
teanga ʔ^hɛŋkə n. ‘tongue’.
teine n. ‘fire’: pl. ~an ʔ^hɛŋən.
thèid vb. ‘go’: vbl. n. dol, dol a tɔw ə cheannach[d]
their (= bheir) vb. ‘bring’: ipv. 2sg. ~ dheth fɛr jɛ; cond. rel.: a ~eadh ə hɛr ʰəv.
thig vb. ‘come’: ipv. 2sg. ~ a-staigh!
till vb. ‘return’: fut. dep. cha thill sinn ha hi:ʔ ʃɪɪ.
torc t^hɔɾxk n. ‘boar’.
trang t^hɾɛŋk adj. ‘busy’: gu math ~.

U

ud adj. deict. ‘that, yon’: anns an àit’ ~ .auɟs əŋ æ:ʔ^h ət.
uile ulʰ ə adj. ‘all’: na muilnean ~.